

Motion till riksdagen 2024/25:764

av Anna-Belle Strömberg och Peder Björk (båda S)

Förbifart Örnsköldsvik och anpassad statlig väginfrastruktur i Västernorrland behövs för gröna industrisatsningar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i infrastrukturplaneringen studera förutsättningarna för att lösa trafiksituationen i Örnsköldsvik och investera i annan statlig väginfrastruktur i Västernorrland så att utvecklingsmöjligheter säkerställs, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Längs Norrlandskusten finns en befolkningskoncentration med ca 750 000 invånare. Där finns också en betydande del av svensk basindustri. Den gröna industriella revolutionen visar också att det finns en hög tillväxtpotential. Men den begränsas inte bara till kusten, utan även i inlandet planeras för stora investeringar i grön industri som ger tusentals nya arbetstillfällen. Den omfattande etableringen av ny grön industri i hela norra Sverige omfattar även Västernorrland. Det planeras för och genomförs investeringar i anläggningar för bl.a. vätgas, fossilfri konstgödsel, elektrobränslen och komponenter för batteritillverkning.

Tillgången till effektiv infrastruktur är en nödvändig förutsättning för fortsatt gynnsam utveckling för regionen. Järnvägarna och vägarna måste anpassas till dagens förändrade villkor inom industri- och servicesektorn. Det är dags för en modern och väl fungerande infrastruktur så att människor, näringsliv, kommuner och övrig offentlig verksamhet kan utvecklas och växa.

Ett modernt och väl fungerande vägnät är avgörande för utvecklingen i norra Sverige. Även med en utbyggd järnväg kvarstår det behov av transporter av gods på väg och människor behöver kunna transportera sig med bil där kollektivtrafik inte är ett alternativ. Under en lång tid har kustkommunerna i norra Sverige framfört behov av nya

vägsträckningar för E4:an och i samband med etableringen av nya gröna industrier krävs investeringar i det statliga vägnätet. En anpassning till dagens förändrade villkor inom industri- och servicesektorn kräver en ny förbifart för E4 i Örnköldsvik.

Men det handlar inte bara om förbättrade transporter utan även om människors hälsa. Ett av Sveriges miljömål handlar om ren luft. En stor europaväg som passerar genom stadskärnan i Örnköldsvik innebär stora mängder skadliga partiklar som gör att människor utsätts för en negativ påverkan på hälsan. I anslutning till E4 finns förskolor, grundskola, gymnasieskola, bostäder och gallerior. Det har länge funnits åtgärdskrav på att förbättra luften i staden. Till detta kan läggas att trafiksäkerheten är väldigt låg och att människor utsätts för stora olycksrisker. Dessutom skulle en olycka med högreaktiva kemikalier få mycket allvarliga konsekvenser.

Ett annat konkret exempel på behovet av investeringar i statlig väginfrastruktur är att det under 2023 blev klart med en stor etablering av en fabrik för tillverkning av anodmaterial (för batterier) inom Torsboda Industrial Park, Timrå kommun. Inledningsvis beräknas 1 900 personer jobba i fabriken och investeringen är värd cirka 13 miljarder kronor. För att industriområdet ska kunna tas i bruk och fabriken byggas krävs en väganslutning till E4 som passerar i anslutning till området.

Enligt Trafikverket behövs en investering i en ny trafikplats för att klara den ökande mängden trafik. Något som enligt Trafikverket ska bekostas av Timrå och Sundsvalls kommuner som gått samman för att skapa möjligheten till en stor industrietablering i området. Det är inte rimligt att kommuner ska bekosta investeringar i statlig infrastruktur. Förhållningssättet från Trafikverket riskerar att kraftigt försvåra skapandet av tusentals nya jobb och mångmiljardinvesteringar som är viktiga för Sverige.

Investeringar i högre kapacitet i väginfrastrukturen i Västernorrland är absolut nödvändiga. Det förbättrar möjligheten till hållbara och effektiva transporter av gods, men ökar även kapaciteten för persontransporter. Det gör det möjligt för ny grön industri att etablera sig och att utvidga de befintliga arbetsmarknadsregionerna för att säkra kompetensförsörjningen och en hög sysselsättning. Det bidrar helt enkelt till ökad tillväxt och en hållbar utveckling för hela Sverige.

Anna-Belle Strömberg (S)

Peder Björk (S)